

ZVEZA SOŽITJE

PROGRAM VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

PRIROČNIK ZA NAČRTOVANJE IN VREDNOTENJE AKTIVNOSTI

Spoštovani vodje programov vseživljenjskega učenja,

dober načrt je polovica opravljenega dela. Zato je pred vami gradivo, ki naj vam služi kot pomoč pri načrtovanju in vrednotenju programa.

Priročnik vas bo vodil skozi korake načrtovanja proti končnemu cilju: jasnemu načrtu programa.

Odgovorite si na zastavljena vprašanja. **14 dni pred začetkom tabora** (lahko pa tudi prej) strokovni sodelavki na Zvezi Sožitje skupaj z vabilom za udeležence pošljite izpolnjen **NAČRT VŽU PROGRAMA in URNIK** (str. 8-9). **Zadnji dan tabora skupaj z udeleženci in spremljevalci** odgovorite na vprašanja iz poglavja **VREDNOTENJE** (str. 11).

To je orodje za razmišljanje, na kaj vse je smiselno biti pozoren, ko pripravljamo aktivnosti programa. Ne glede na to, kako podrobno in dobro se pripravimo, vedno del dogajanja ostaja nepredvidljiv, zato se izvedba vsakokrat prilagaja skupini, prostoru, dogajanju, potrebam udeležencev in spremljevalcev, drugim skupinam na lokaciji, vremenu ...

Splošni in dolgoročni cilji vseh aktivnosti programa Vseživljenjskega učenja so:

usposabljanje za samostojno in aktivno življenje oseb z motnjami v duševnem razvoju (omdr), boljša kakovost življenja omdr in spodbujanje omdr za odločanje. Program jim mora omogočiti možnost izbire in odločitve ter postopno v skladu z njihovimi zmožnostmi povečati vpliv na lastno življenje.

Velikokrat se omdr ne morejo ali pa se vsaj težje vključujejo v širše socialno okolje. Njihovi socialni stiki so pogosto omejeni le na družino. S pridobivanjem novih znanj in razvijanjem novih spretnosti želimo pri udeležencih ustvariti dobre možnosti za krepitev občutka lastne vrednosti - samospoštovanja in zaupanja vase. Pomemben je tudi občutek priznanja odraslosti, vrednost druženja z ljudmi zunaj domačega okolja in tkanje novih poznanstev, kar tudi vpliva na razvoj pozitivne samopodobe. Seveda se pri tem zavedamo, da je to proces in ne enkratno dejanje.

Program VŽU omogoča udeležencem, da:

- obnovijo in ohranjajo pridobljeno znanje in spretnosti, ki so potrebne v vsakdanjem življenju;
- širijo svoj krog poznanstev, ki je navadno zelo ozek;
- doživijo izkušnjo bivanja v drugačnem okolju kot druge dneve v letu;
- preizkušajo se v osnovnih načelih za zdravo vsakdanje življenje (skrb za samega sebe);
- se spoznajo z novimi (bolj ali manj) predvidljivimi življenjskimi situacijami;
- izmenjajo izkušnje s svojimi vrstniki iz drugih krajev po Sloveniji;
- se izurijo v medosebnih odnosih;
- spoznajo različne možnosti za kakovostno preživljanje prostega časa in samozaposlitve;
- izboljšajo osebno kondicijo;
- se urijo v samozagovorništvu;
- razvijejo svojo individualnost in pridobijo spretnosti za harmonično vključevanje v skupino in okolje.

Ugotavljanje stanja in potreb skupine

Ko načrtujemo aktivnosti, se moramo najprej vprašati **kdo smo, kje smo** ter **kaj se od nas pričakuje**. Smiselno je, da smo vsi člani skupine seznanjeni z nameni programa znotraj katerega razvijamo aktivnosti. Zato bi bilo dobro, da načrt pošljete tudi spremljevalcem oziroma jih, če je le mogoče, povabite k sooblikovanju načrta. Če boste temu namenili dovolj pozornosti, bo načrt stal na trdnih temeljih.

1. V tabelo vpišite, kdo je v skupini in kaj najbolje zna (ne vpisujete njegovih lastnosti)? Popis izvajalcev vam bo v pomoč pri pripravi in realizaciji programa.

Vloga	Ime in priimek	Vpišite znanja in izkušnje ljudi v skupini. (Kaj je po poklicu? Kakšno delo opravlja? S čim se ukvarja v prostem času?)
Vodja		
Spremljevalec_ka		
Spremljevalec_ka		
Spremljevalec_ka		
Spremljevalec_ka		
Spremljevalec_ka		
Spremljevalec_ka		
Spremljevalec_ka		
Spremljevalec_ka		
Spremljevalec_ka		
Spremljevalec_ka		

Po potrebi tabelo razširite.

2. Kaj ponuja prostor, kjer bo potekal program?

3. Katere ovire pred nas postavlja prostor, kjer bo potekal program?

4. Izpišite prednosti in slabosti ljudi v skupini (vodje in spremljevalcev) in lokacije programa.

 Analiza skupine vodje in spremljevalcev (poglejte se v ogledalo). Kaj lahko prispevate ljudje v skupini?	
Katere so močne točke znotraj skupine? V čem smo vodja in spremljevalci dobri? Kaj znamo (Harmonika? Plavanje? Prva pomoč? Zdravilna zelišča)? Kaj lahko ponudimo, da bo program boljši? Kakšne izkušnje prinašamo s seboj?	Katere so šibke točke znotraj skupine? V čem nismo dobri? Kakšna znanja, veščine nam manjkajo v skupini? Kako lahko priložnosti na lokaciji porabimo za premostitev šibkih točk (npr. zdravstvena služba na lokaciji)?
 Analiza, kaj ponuja lokacija (okolica), ljudje izven skupine na programu.	
Kakšne so priložnosti izven skupine? <i>Kaj v okolici lahko uporabimo, da izboljšamo program? Kako lahko nadomestimo slabosti, ki jih ima lokacija?</i>	Kaj so nevarnosti programu? Kaj in kako nas lahko ovira? Lokacija? Ljudje izven skupine? Druge skupine? Drugi dogodki, ki vplivajo na nas?

5. Udeleženci programa

Udeleženec_ka (Ime in priimek)	Kakšne so potrebe vsakega posameznika? (Poglejte dokumentacijo! Ima kdo od spremljevalcev že izkušnje s tem udeležencem?)

Po potrebi tabelo razširite.

6. Katere potrebe udeležencev so skupne?

Nameni in cilji

Ne glede na to, kako dobro se sodelavci (vodja in spremljevalci) na programu poznajo, se morajo med seboj vedno uskladiti, sicer bojo težko delali skupaj.

Namen posameznega VŽU programa mora biti usklajen z nameni in cilji **Programa VŽU** ter s svojimi dejavnostmi prispevati k dolgoročnemu spodbujanju, razvoju in ohranjanju samostojnosti pri udeležencih.

- Katere teme boste izbrali glede na ugotovljene potrebe udeležencev programa? Kaj konkretno želite doseči z udeleženci v tem tednu?

Primeri:

- Med udeleženci je nekaj takih, ki imajo doma premalo možnosti za gibanje in rekreacijo. Zato si bomo kot enega izmed namenov zastavili osvajanje športnih veščin. Načrtujemo, da jih bo 8 osvojilo osnovna pravila 3 športnih iger.
- V skupini imamo nekaj udeležencev, ki imajo težave s prekomerno telesno težo in se neradi rekreirajo. Zato si za namen zastavimo informiranje o pomenu gibanja za zdravje.
- V skupini je nekaj udeležencev, ki so se udeležili specialne olimpiade. Naš namen je, da predstavijo svojo izkušnjo ostalim udeležencem.
- V skupini imamo nekaj mladih, katerih sorojenci bodo kmalu postali starši. Kot enega izmed namenov si lahko zastavimo informiranje o družini, odnosih, spremembah do katerih lahko pride in podobno.

Pri definiranju namenov in ciljev je potrebno paziti, da jih ne izberemo preveč, saj to lahko vodi v drobljenje programa. Primerno število za krajše aktivnosti je od 2 do 5 ključnih namenov.

Definiranje aktivnosti / metod dela

Aktivnosti so konkretne naloge, skozi katere bomo dosegli zastavljene namene in cilje programa. Pri oblikovanju aktivnosti je potrebno ponovno upoštevati sposobnosti, znanje in interese udeležencev ter naša znanja, izkušnje in interese. Vse skupaj je potrebno uskladiti tudi z realnostjo prostora, v katerem bodo potekale dejavnosti. Predvidene aktivnosti naj bodo udeležencem v izziv, ki jih bo motiviral. Hkrati moramo biti pozorni, da so posamezne dejavnosti še vedno povezane z vrednotami, nameni in cilji programa vseživljenjskega učenja.

NASLOV VAŠEGA PROGRAMA

Naslov posameznega VŽU programa je **rdeča nit**, ki naj povezuje vse aktivnosti, ki jih boste počeli tekom tedna v smiselno celoto.

- Napišite aktivnosti, ki vam bodo omogočile doseganje zastavljenih namenov, ki ste jih opredelili na prejšnji strani.

Primer:

Zastavili smo si namene: informiranje o pomenu gibanja za zdravje, osvajanje športnih veščin, predstavitev izkušnje olimpijcev. Če je naslov programa Aktivno življenje, lahko udeležence učimo balinanja, obiščemo balinišče in spoznavamo ljudi, ki več let balinajo. Udeleženci zapišejo besedilo o dogajanju v okviru aktivnosti. Lahko naredijo intervju, slikajo dogajanje in ga na zaključnem večeru predstavijo.

Zastavili smo si namene: ohranjanje pismenosti, izboljšanje koordinacije gibanja, spoznavanje živali.

Če kot rdečo nit izberemo Cirkus, lahko udeležence učimo žongliranja, obiščemo cirkus ali živalski vrt in spoznavamo živali, na koncu pa udeleženci napišejo besedilo o dogajanju v okviru aktivnosti.

Opomba:

Če je naš namen ohranjanje in izboljševanje pismenosti in smo si za cilj zastavili, da vsak udeleženec napiše 5 strani besedila, ga lahko dosežemo z različnimi dejavnostmi. Če bomo izbrali prepisovanje iz knjige, bo to mnogo manjši izziv, kot če jih postavimo v vlogo novinarjev, ki poročajo z nekega dogodka.

Na naslednjih 2 straneh sledi povzetek celotnega načrta programa (vpis vseh aktivnosti), v katerega vpisete razmisleke s prejšnjih strani.

Načrt VŽU programa

Kraj

Termin

Šifra

Ime in priimek vodje

Namen/cilj:

Aktivnost:

Predvidena potrebna sredstva (material, prostor ...):

Koliko denarja boste za to potrebovali? (vrednost v €):

Namen/cilj:

Aktivnost:

Predvidena potrebna sredstva (material, prostor ...):

Koliko denarja boste za to potrebovali? (vrednost v €):

Namen/cilj:

Aktivnost:

Predvidena potrebna sredstva (material, prostor ...):

Koliko denarja boste za to potrebovali? (vrednost v €):

Namen/cilj:

Aktivnost:

Predvidena potrebna sredstva (material, prostor ...):

Koliko denarja boste za to potrebovali? (vrednost v €):

Namen/cilj:

Aktivnost:

Predvidena potrebna sredstva (material, prostor ...):

Koliko denarja boste za to potrebovali? (vrednost v €):

Namen/cilj:

Aktivnost:

Predvidena potrebna sredstva (material, prostor ...):

Koliko denarja boste za to potrebovali? (vrednost v €):

Urnik programa

	Dan 1	Dan 2	Dan 3	Dan 4	Dan 5	Dan 6	Dan 7
	Zajtrk						
Jutranji sklop aktivnosti							
	Odmor						
Dopoldanski sklop aktivnosti							
	Kosilo						
	Počitek						
Popoldanski sklop aktivnosti							
	Večerja						
Večerni program							
	Nočni počitek						

Načrt oddajte 14 dni pred začetkom programa - skupaj z vabilom.

Analiza tveganja

Program: _____ Aktivnost: _____						
Lokacija: _____ Datum: _____ Vodja dejavnosti: _____						
Narava tveganja	Tveganje za ljudi / vire	Analiza tveganja				Spremembe za znižanje tveganja
		Verjetnost	Resnost	Ocena tveganja	Nivo tveganja	

Tabelo po potrebi razširite.

Definicije – Verjetnost

- 1 = Zelo težko verjetno
- 2 = Težko verjetno
- 3 = Verjetno
- 4 = Zelo verjetno
- 5 = Skoraj gotovo

Definicije – Resnost

- 1 = Manjša poškodba
- 2 = Poškodba, ki zahteva prvo pomoč
- 3 = Resna poškodba (zahteva več kot 3 dni zdravljenja)
- 4 = Resna poškodba, ki zahteva bolnišnično obravnavo
- 5 = Smrtna poškodba

Oceno tveganja izračunamo po formuli: ocena verjetnosti x ocena resnosti

Nivo tveganja:

- 1 – 5 = nizko tveganje
- 6 – 10 = srednje tveganje
- 12 – 25 = visoko tveganje

Vrednotenje

Pogled na opravljeno delo nam omogoča, da spremljamo učinke svojega dela, se iz opravljenega učimo ter prepoznavamo potrebe udeležencev in skupin.

Vrednotenje opravite zadnji dan skupaj z udeleženci in spremljevalci. Odgovore zapišite in jih oddajte skupaj s končnim poročilom.

- 1. Kako smo se počutili v skupini? Se je naše počutje kaj spreminjalo? Kako se je spreminjalo?**
- 2. Kako smo delovali kot skupina? Kako smo se ujeli in razumeli?**
- 3. Kako je vsak od nas opravil svoje delo? Kako vodja? Kako spremljevalci? Kako vsak od udeležencev?**